

อุทาหรณ์ก่อนทำผิด

เพราะรักจึงต้องบอก
บอกก่อนที่ใครบางคนจะทำผิด

ฉบับที่ ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓

หากผู้อ่านยังจำกันได้ เมื่อช่วงเดือนตุลาคมที่ผ่านมา กลุ่มวินัยได้นำเสนออุทาหรณ์ก่อนทำผิด ในลักษณะบทความสั้น ๆ อธิบายถึงความหมาย วัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และหลักทฤษฎี ของคำว่า “วินัย” พร้อมทั้งมาตรการเชิงป้องกันให้ทุกท่านได้ศึกษาไปก่อนหน้านี้แล้วนั้น อุทาหรณ์ก่อนทำผิดฉบับนี้ กลุ่มวินัยจึงขอนำความรู้เกี่ยวกับการกระทำที่เป็นความผิดวินัยและบทลงโทษ ซึ่งเป็นมาตรการเชิงปราบปราม มานำเสนอให้ท่านผู้อ่านได้ศึกษาทำความเข้าใจควบคู่กันไปด้วย โดยเรื่องที่น่าสนใจต่อไปนี้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งในหน่วยงานราชการต่างๆ รวมทั้งกรมคุมประพฤติ ก็เคยมีคำสั่งลงโทษทางวินัยแก่ผู้กระทำผิดในกรณีนี้มาบ้างแล้ว นั่นก็คือเรื่อง การนำรถหลวงไปใช้ส่วนตัว ซึ่งตามแนวทางการลงโทษทางวินัยในอดีตนั้น กรณีดังกล่าวเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างไม่มีร้ายแรง แต่ปัจจุบันต้องถือว่าแนวทางการลงโทษดังกล่าว น่าจะใช้ไม่ได้อีกต่อไปแล้ว ส่วนจะเป็นเพราะเหตุใดนั้น ขอเชิญติดตามอ่านกันได้เลยครับ ...

ข้อเท็จจริงมีอยู่ว่า ระหว่างปี พ.ศ.๒๕๔๖ - ๒๕๔๘ นายดวงดี พนักงานคุมประพฤติ ๗ (ชำนาญการ) ซึ่งเป็นผู้มีอาวุโสเป็นลำดับสองรองจากผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการ ให้เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาอนุญาตให้ใช้รถส่วนบุคคลในเขตพื้นที่จังหวัด ได้นำรถยนต์และรถจักรยานยนต์ที่ใช้ในราชการของสำนักงานคุมประพฤติไปใช้ส่วนตัว โดยขับไปรับประทานอาหาร ไปตลาดโต้รุ่ง ไปออกกำลังกาย ภายหลังเวลาเลิกงานในวันทำงาน และขับเดินทางไปนอกจังหวัด เพื่อกลับบ้านพักต่างจังหวัดในวันหยุดราชการ วันเสาร์ และวันอาทิตย์ โดยปรากฏหลักฐานการใช้รถ จำนวน ๑๐ ครั้ง ระยะทางที่ใช้รถ ๗๘๔ กิโลเมตร ๒๗๓ กิโลเมตร ๒๔๓ กิโลเมตร ๙๐๑ กิโลเมตร ๔๗๑ กิโลเมตร ๕๑๗ กิโลเมตร ๒๖๑ กิโลเมตร ๑๑๑ กิโลเมตร ๑๒๐ กิโลเมตร และ ๑๕๓ กิโลเมตร นอกจากนี้ ในวันอาทิตย์ที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นวันหยุดราชการ ได้เดินทางผ่านจุดผ่านแดนถาวร เข้าไปเที่ยวชมบ่อนการพนันและตลาดในชุมชนโอเอซิส อำเภอสำโรง จังหวัดอุดรธานี ประเทศกัมพูชา โดยไม่ได้ขออนุญาตผู้บังคับบัญชาตามลำดับ อธิบดีกรมคุมประพฤติพิจารณามีความเห็นว่า การกระทำของนายดวงดี เป็นความผิดวินัยอย่างไม่มีร้ายแรง ฐานอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ให้แก่ตนเองและไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ ตามมาตรา ๘๒ วรรคสอง มาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๙๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๓๕ จึงให้ลงโทษภาคทัณฑ์

กรมคุมประพฤติรายงานการดำเนินการทางวินัยไปยัง อ.ก.พ.กระทรวงยุติธรรม อ.ก.พ.กระทรวงยุติธรรม พิจารณามีความเห็นที่ ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ ได้มีคำสั่งมอบหมายหน้าที่ ความรับผิดชอบให้นายดวงดีมีอำนาจในการพิจารณาอนุญาตการใช้รถราชการและอนุญาตเติมน้ำมันเชื้อเพลิง นายดวงดี จึงมีหน้าที่ราชการในการพิจารณาอนุญาตการใช้รถส่วนกลาง และการอนุญาตเติมน้ำมันเชื้อเพลิง การที่ นายดวงดีนำรถส่วนกลาง ทั้งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ไปใช้หลังเลิกงาน เพื่อนำไปรับประทานอาหาร ออกกำลังกาย และไปตลาดโต้รุ่ง และในเย็นวันศุกร์หลังเลิกงาน นายดวงดีได้ขับรถส่วนกลาง กลับบ้านพักที่ต่างจังหวัด แล้ว ขับกลับมาที่สำนักงานอีกในเช้าวันจันทร์ เป็นการนำรถยนต์และรถจักรยานยนต์ส่วนกลางไปใช้ส่วนตัว เป็นการอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการหาประโยชน์ให้แก่ตนเอง และไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่า ด้วยรถราชการ พ.ศ.๒๕๒๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๓ วรรคสอง ซึ่งกำหนดไว้ว่ารถส่วนกลาง รถรับรอง และ รถรับรองประจำจังหวัด ให้ใช้เพื่อกิจการอันเป็นส่วนรวมของส่วนราชการ หรือเพื่อประโยชน์ของทางราชการ พฤติการณ์เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตนไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือ ทางอ้อมหาประโยชน์ให้แก่ตนเองและฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี และนโยบายของรัฐบาล ตามมาตรา ๘๒ วรรคสอง และมาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๓๕ ส่วนกรณีนายดวงดีเดินทางเข้าไปในประเทศกัมพูชา ในวันหยุดราชการ โดยไม่ขออนุญาตในการเดินทางไปต่างประเทศต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น เป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานไม่ถือและปฏิบัติตามระเบียบและ แบบธรรมเนียมของราชการ ตามมาตรา ๙๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๓๕ การกระทำของนายดวงดีเป็นการกระทำผิดต่างกรรมต่างวาระ ในช่วงเวลาประมาณ ๓ ปี ที่ได้รับมอบหมายให้ ปฏิบัติหน้าที่ อีกทั้งรับราชการมานาน จึงยอมทราบบระเบียบของทางราชการเป็นอย่างดี จึงมีมติให้เพิ่มโทษจาก ภาคทัณฑ์ เป็นลดเงินเดือนในอัตราร้อยละ ๒

นายดวงดี อุทธรณ์คำสั่งกรมคุมประพฤติที่ให้เพิ่มโทษจากภาคทัณฑ์เป็นลดเงินเดือนใน อัตราร้อยละ ๒ ไปยังคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.) โดยนายดวงดีทำคำอุทธรณ์ กรมคุมประพฤติ ได้ทำคำแก้อุทธรณ์ และ ก.พ.ค.พิจารณาวินิจฉัยในประเด็นที่เป็นสาระสำคัญ ดังนี้

ประเด็นแรก นายดวงดีอ้างว่า ในระหว่างปี พ.ศ.๒๕๔๖-๒๕๔๘ นายดวงดีประสบปัญหา ไม่มียานพาหนะใช้ เนื่องจากรถยนต์ของนายดวงดี มีอายุการใช้งานกว่า ๑๐ ปี นายดวงดีจำหน่ายไป นายดวงดี ปรีक्षाผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติได้รับคำแนะนำว่า หากมีความจำเป็นก็ให้ใช้รถส่วนกลางในช่วงที่ นายดวงดีไม่มียานพาหนะใช้ นายดวงดีไม่ได้ถือวิสาสะและใช้รถส่วนกลางโดยพลการ

ประเด็นนี้ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ.๒๕๒๓ และที่แก้ไข เพิ่มเติม ข้อ ๔ กำหนดให้รถส่วนกลาง หมายถึง รถยนต์ หรือรถจักรยานยนต์ที่จัดไว้เพื่อกิจการอันเป็นส่วนรวม ของส่วนราชการ และข้อ ๑๓ วรรคสอง กำหนดให้ใช้รถส่วนกลาง เพื่อกิจการอันเป็นส่วนรวมของส่วนราชการ เพื่อประโยชน์ของทางราชการ แม้ข้อเท็จจริงจะเป็นไปตามที่นายดวงดีกล่าวอ้างก็ตาม แต่ผู้บังคับบัญชา ก็ไม่มี อำนาจอนุญาตให้นายดวงดีนำรถส่วนกลางไปใช้ส่วนตัว

ประเด็นที่สอง นายดวงดีอ้างว่า ได้ขออนุญาตผ่านแดนชั่วคราวอย่างถูกต้อง ไม่ได้ลักลอบเข้าไป ทั้งการข้ามเข้าไป ก็ไม่มีการวางแผนเตรียมการล่วงหน้า และเป็นการเข้าไปช่วงระยะเวลาไม่นาน ก็กลับเข้ามาเพื่อเดินทางต่อไป

ประเด็นนี้ ตามระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ.๒๕๓๕ ข้อ ๑๓ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ข้าราชการซึ่งประสงค์จะไปต่างประเทศในระหว่างการลาตามระเบียบนี้ หรือในระหว่างวันหยุดราชการ ให้เสนอขออนุญาตต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับจนถึงหัวหน้าส่วนราชการ หรือหัวหน้าส่วนราชการชั้นตรง กรณีจึงเห็นว่า ระเบียบดังกล่าวไม่ได้กำหนดข้อยกเว้นเรื่องระยะเวลาในการเดินทางไปต่างประเทศที่ไม่จำเป็นต้องขออนุญาตต่อผู้บังคับบัญชา ดังนั้น แม้นายดวงดี จะเข้าไปในประเทศกัมพูชาในวันหยุดราชการ เป็นเวลาไม่นาน ก็ต้องขออนุญาตผู้บังคับบัญชาตามระเบียบ ส่วนกรณีนายดวงดี อ้างว่าได้ขออนุญาตผ่านแดนชั่วคราวโดยถูกต้อง ไม่ใช่การลักลอบเข้าไป นั้น เห็นว่า เป็นเพียงการปฏิบัติตามกฎหมายหรือแนวทางที่กำหนดเป็นข้อปฏิบัติในการเดินทางผ่านชายแดนประเทศไทยเข้าไปประเทศกัมพูชาเท่านั้น ซึ่งไม่เกี่ยวกับการที่ต้องขออนุญาตผู้บังคับบัญชาตามระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการแต่อย่างใด

ก.พ.ค.พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ของนายดวงดีแล้ว ให้ยกอุทธรณ์

จากข้อเท็จจริงข้างต้น การกระทำของนายดวงดีเป็นความผิดวินัย ๒ เรื่องด้วยกัน เรื่องแรกคือเรื่องการนำรถหลวงไปใช้ส่วนตัว เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ฐานอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตนไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมหาประโยชน์ให้แก่ตนเองและฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี และนโยบายของรัฐบาล ส่วนเรื่องที่สองเป็นกรณีที่นายดวงดีเดินทางไปต่างประเทศโดยไม่ได้ขออนุญาตผู้บังคับบัญชา เป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ฐานไม่ถือและปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมของราชการ ทั้งสองกรณีเป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง แต่ปัจจุบันผู้เขียนขอเรียนให้ทราบว่าแนวทางการลงโทษทางวินัยเกี่ยวกับกรณีการนำรถหลวงไปใช้ส่วนตัว ได้เปลี่ยนแปลงไปแล้ว และอาจเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงถึงขั้นไล่ออกจากราชการ ตามที่สำนักนายกรัฐมนตรีมีหนังสือ ด่วนมาก ที่ นร ๑๐๑๐๖/ว ๕๒๗ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๐ แจ้งเวียนให้ส่วนราชการถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยรลา พ.ศ.๒๕๒๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยครั้งที่ ๑๐๐๓/๐๓๓๔ ของสำนักงาน ป.ป.ช. เรื่องข้อสังเกตของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เกี่ยวกับการนำรถยนต์ส่วนกลางไปใช้เสมือนเป็นรถประจำตำแหน่ง โดยเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรีได้รับทราบตามข้อสังเกตของคณะกรรมการ ป.ป.ช. พร้อมสั่งการให้ส่วนราชการดำเนินการต่อไปแล้ว นอกจากนี้การนำรถหลวงไปใช้ส่วนตัวยังมีความผิดทางอาญา เช่นกรณีเมื่อปี พ.ศ.๒๕๖๑ ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ภาค ๖ ได้มีคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ อท ๓๓/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ ลงโทษจำคุกผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นเวลา ๕ ปี กรณีสั่งให้พนักงานขับรถใช้รถหลวงไปรับส่งตนเองระหว่างที่พักกับที่ทำงานเป็นประจำ และมีคำสั่งให้พนักงานขับรถนำรถหลวงไปรับส่งตนเองทำธุระส่วนตัวในวันเสาร์และอาทิตย์ โดยศาลเห็นว่ากรณีดังกล่าวเป็นการใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริตเป็นการเสียหายแก่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และยังเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากคำพิพากษาของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๖ และข้อสังเกตของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว จะเห็นว่า การนำรถหลวงไปใช้ส่วนตัว ในปัจจุบันอาจมีความผิดถึงขั้น ถูกจำคุก และถูกไล่ออกจากราชการด้วย ส่วนเรื่องการเดินทางข้ามจุดผ่านแดนไปเที่ยวประเทศเพื่อนบ้านในวันหยุดเสาร์อาทิตย์ทั้งประเทศลาว กัมพูชา หรือพม่า หลายท่านอาจจะยังไม่ทราบว่าต้องขออนุญาตผู้บังคับบัญชา ด้วยนะครับ (เพราะรักจึงบอก) ด้วยความปรารถนาดีจากกลุ่มวินัย กองบริหารทรัพยากรบุคคล สำหรับอุทาหรณ์ ก่อนทำผิดฉบับนี้ผู้เขียนต้องขอตัวลาไปก่อนไว้พบกันฉบับหน้า สวัสดีครับ

เรียบเรียงโดย นายศักดิ์ชัย บุญทด และนายเกียรติ เอียดตรง
จัดทำโดย : กลุ่มวินัย กองบริหารทรัพยากรบุคคล กรมคุมประพฤติ